

A jegyző le-fől sétál s a földet nézi, hirtelen megáll s a rendőrökre szegezi a szemét:

— Nagyon törődök én azzal, hogy társalkodó vagy szelekótya! Párttag, nyilas vagy nem az, ez érdekelt! Vagy milyen pártból való?

A rendőrök hallgattak. Az egyik kicsit feszelt, aztán halkán mondta:

— A, nem törődött az semmiféle párttal...

A jegyző hátrattette kezét, lábát szétvetette.

— És hol van ez az ember?

Csend, mint a kriptában. Megint mindenki piszmogni kezdett valamivel. A vadgalamb felszállt a kútról. A jegyző az őrmesterhez fordult.

— Írja fel ezt is, őrmester úr.

Kispál Andrásról, mióta megszületett, összesen sem beszéltek annyit, mint most. Először érdeklődtek felőle. De ő már nem világosíthatta fel az urakat. Éppen akkor, ebben a pillanatban a szomszéd határban egy kukoricatábla földjén feküdt, kezét feje alatt kulcsolva össze. Az eget bámulta, mozdulatlanul, érdektelenül, csak úgy, ahogy a tűnődő emberek szokták.

Igen, nincs itt semmiféle menekvés. Hová, merre? Az a fekete, magas, biztos boldond volt. Hisz a faluban a gazda felismeri a lovait, no meg mindenki tudja, hogy azok a Keceli Pál lovai. Hát akkor ki az a fekete, aki hajtja? Mit keres az a kocsin? Hogy került hozzá? Pofozzák, verik, míg ki nem böki. Hát hol volt a Kispál András? Az adta a kocsit? Az is összepaktál veletek? És akkor a menybeli atyáúristen sem mentené meg Kispál Andrást. Ezért kellett szöknie. De hová, merre?

Idáig jutott a gondolattal, aztán megmozdult. Odébbtolta a puskát, mert nagyon nyomta a derekát. Igen, a puska. Azóta már a csendőrök biztos jártak a tanyán. Mindent szabadoneresztett. Biztosan felkutattak minden zugot. A puskát nem találták meg a jászol alatt. Szűzdohányt, azt igen, mert otthon felejtette. Most már biztosan körözik. O meg itt hever a kukoricásban.

Szemét le sem hunyta egész éjjel. Közvetlen virradás előtt eszébe jutott a kommenció. Milyen érdekes. Pár óra alatt szétfoszlott ez a terv, az a valami, ami célja lett volna, ami szeretett volna lenni. Ki gondolta volna délben? És milyen érdekes, hogy nem jutott eszébe előbb a kommenció. Mondjuk, tavaly, tavaly ilyenkor.

És mi lesz vele?

Erre a kérdésre nem tudott felelni. Csak egyet érzett, maga sem tudta miért, de érezte: sohasem lesz kommenció bérés.

És mire megvirradt, nem lehetett tudni, hogy ott a szeme sarkába harmat vagy könny feszül szempilláin.

Ezután már csak egyetlenegy alkalommal említették meg Kispál András nevét. A jegyző betért Franciska kisasszonyhoz, kicsit az asztalára támaszkodott s előrehajolt.

— Törölje ki a nyilvántartásból Kispál Andrást. Ezután nem kap élelmezési jegyeket.